

ÅNGTRYCKET

Nummer 4 2013

Information från Ångbåtssällskapet Polstjärnan

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Det lackar mot jul igen och julgranen kommer snart att pryda Polstjärnans stäv igen som så många tidigare jular. Vi har haft en mild och skön höst så här långt, som har gett oss möjlighet att fortsätta arbetet med underhåll av båtarna långt in i november. Vi håller som bäst på att förbereda oss och våra båtar för vintern, men är också redan igång och smider planer inför kommande säsong. Det är därför viktigt att få veta hur många aktiva som finns tillgängliga inför nästa seglations-säsong. På något sätt har vi hittills alltid lyckats få ihop besättningar till de turer som bokats och vi får hoppas att vi får till det även kommande år.

Den viktigaste uppgiften inför 2014 är att få med fler aktiva medlemmar i sällskapet. Ett hotande moln på himlen är, som inför varje år, att även vi entusiaster blir ett år äldre.. Vi anstränger oss verkligen både för att hålla oss i form och för att hitta

nya yngre medlemmar som vill vara med att driva sällskapet vidare. Var finns ni? Ni är alla hjärtligt välkomna till Ångbåtssällskapet och våra båtar!

Nästa år är det dags att fira igen! Det har redan gått fem år sedan vi sist hade jubileum. 2014 fyller Ångbåtssällskapet trettio år och Polstjärnan fyller åttiofem år. Detta kommer vi att fira på något sätt.

Kanske blir det redan på Vänerns dag lördagen den 7:e juni?! Denna dag anordnar Länsstyrelsen i Värmland "Vänerns dag" på Värmlandskajen i Karlstad. Dagen kommer att fyllas av aktiviteter både på land och i vatten och på plats kommer olika utställare, alla med någon koppling till Vänern, att visa upp sina verksamheter.

Naturligtvis kommer även Ångbåtssällskapet Polstjärnan att delta. Ett jubileumsfirande, som också sammanfaller med starten på en ny säsong, det är väl något att se fram emot! Under alla år, sedan föreningen bildades 1984, har våra

båtar seglat på Vänern och vi medlemmar har samlat på oss många trevliga minnen. Självt kan jag nu räkna 29 år som medlem i sällskapet och som befälhavare på Polstjärnan, men det finns många medlemmar i Ångbåtssällskapet som har varit med ända sedan sällskapet bildades.

Så här inför den stundande julen och slutet på 2013, vill jag passa på att rikta ett stort tack till samtliga aktiva medlemmar för allt arbete som Ni har lagt ner under året! Tack även till övriga medlemmar som stöttar oss i vått och torrt, och ett stort tack till alla sponsorer som bidrar till att vi kan fortsätta arbetet med att bevara våra båtar i ett gott skick.

Ångbåtssällskapet Polstjärnan önskar er alla en riktigt **God Jul & ett Gott Nytt År!**

Dennis Kingsvik

Vinterarbeten i hamnen

Sören Häggkvist, Kils Smide AB, lagar bucklor på Polstjärnans bordläggning, assisterad av Leif Hassel.

Ovan; Tingvallas mast lyfts ner för underhåll.

Till höger; Tor Lindberg och Olle Dahlström fixar till ett plåttak över virkesförrådet..

Arbeten i maskin mm.

Den rutinmässiga vinterkonserveringen av vattensystem, panna och maskin är avklarad. Vi har påbörjat följande av de planerade reparations- och underhållsarbetena:

Rostknackning och målning av bordläggningsskiva i styrbords kolbox klar, återstår skiftning av kol från babords till styrbords box och därefter samma underhåll på babords kolbox.

Plåtskador från sammanstötning med Stella Polaris, på styrbords svinrygg, är riktade och klara i samarbete med Kils Smide, målning återstår.

Riktning av gammal skada akter om föregående är påbörjad.

Rostknackning (nålning) av maskinskyld nästan klar, rep. av rostskada och målning återstår.

Ruttna plankor i båtdäck babordssidan demonterade, nya skall monteras, Michael Goedecke passar in och monterar, vi slipar och ytbehandlar. Överhaling av cylindermörjutrustning till huvudmaskin och hjälpmaskiner påbörjad.

Leif Hassel

Slår vakt om historien.....

Tre miljoner till årets arbetslivsmuseer

Under juli i år beslutade regeringen att ge 3 miljoner i statligt stöd till **Arbets Museum** i Norrköping för en treårig utbildningsatsning, som riktas till landets 1425 arbetslivsmuseer. Arbetslivsmuseer i Sverige bevarar industrisamhällets kulturarv och berättar om arbetsplatser och yrken som inte längre finns. Bevarandet av kulturarvet och besöksverksamheten kräver stora kunskaper som saknas hos många arbetslivsmuseer. **Arbets Museum** i Norrköping har därför fått stöd av staten, för att utöka utbildningen gentemot dessa och för att främja en kunskapsöverföring mellan de olika arbetslivsmuseerna.

ring mellan de olika arbetslivsmuseerna.

I Sverige drivs, nästan uteslutande, arbetslivsmuseerna ideellt av människor med intresse och kärlek till historia och bevarandet av vårt kulturarv till kommande generationer. Arbetslivsmuseet beräknar att minst 15 000 personer lägger sin fritid på att ideellt arbeta med dessa museer. På museerna finns massor av specifik kunskap, om gamla arbetsätt mm, som annars riskerar att försvinna.

I Karlstad finns "Ångbåtssällskapet Polstjärnan", som sedan starten för snart 30 år sedan, varit ett av dessa

museer. Föreningen har två av sina fartyg K-märkta av Statens Maritima Museer och Riksantikvarieämbetet, som "mycket bevarandvärda" flytande kulturminnen.

"ArbetSam" (Arbetslivsmuseers samarbetsråd) är Sveriges största museienätverk med 370 medlemsmuseer. En ideell organisation som vill främja och utveckla bevarandet och gestaltandet av industrisamhällets framväxt och kulturarv.

Boris Wall

Årets Arbetslivsmuseum

2013

S/S Trafik , Hjo har utsetts till **"Årets Arbetslivsmuseum 2013"**.

Fartyget utgör en unik spillra av en svunnen transporthistoria som hade en stor betydelse för landets utveckling. På den K-märkta ångaren kan dagens besökare studera hur man färdades för drygt 100-år sedan.

Ångaren S/S Trafik gick sträckan Hjo – Hästholmen under åren 1892 till 1959, och blev sedan upplagd vid kaj som café-båt under somrarna. Efter att ha sjunkit i Hjo hamn, planerades det att hon skulle skrotas, men räddades efter en namninsamling. Efter ca. 30 000 ideella arbetstimmar nedlagda, på fartygets upprustning, på varvet i Sjötorp, kunde fartyget 1977 göra en bejublad återfärd till hemma hamnen i Hjo.

S/S trafik gör ca. 25 turer under sommaren till Visingsö, Vadstena och Hästholmen. Sällskapet "S/S Trafiks Vänner" har ca 600 medlemmar.

Boris Wall

S/S Trafik, "årets arbetslivsmuseum" 2013

Föreningen skall i ideell form vårda och bevara:

Lotsångfartyget S/S Polstjärnan av Vänern byggd 1929 på Lindholmens Varv i Göteborg. Båten har tjänstgjort som Vänerns Seglationsstyrelses tjänstefartyg fram till 1983.

Bogserbåten M/S Tingvalla, byggd 1920 på Wennbergs Mekaniska Verkstad i Karlstad.

Mellan åren 1947 – 1985 var hon Karlstadhamns isbrytande bogserbåt.

Flottningsbåten Norsälven I, byggd 1946 på Wennbergs Mekaniska Verkstad. Har tidigare använts av Klarälvens Flottningsförening för timmerbogsering i Norsälven.

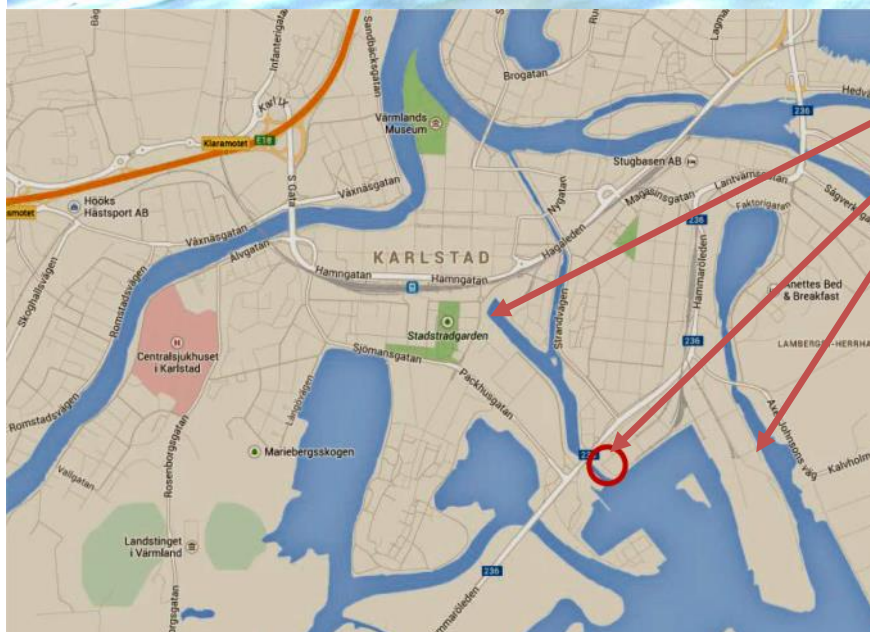
Flottningsbåten Lusten VI, byggd 1940 på Wennbergs Mekaniska Verkstad. Har tidigare använts av Klarälvens Flottningsförening för bogsering på Klarälven.

Föreningen skall i kulturhistoriskt intresse bedriva trafik med fartygen. Allt arbete ombord i fartygen och i föreningen är frivilligt och oavlönat.

Ångbåtssällskapet Polstjärnan
Våghusgatan 6
652 21
Karlstad

Tfn: 054-219780
E-post: info@polstjarnan.nu
Hemsida: www.polstjarnan.nu
Plusgiro 77 11 74-0
Bankgiro 5306-4457
Medlemsavgift 2014 är 200 kr

Ansvarig utgivare: Dennis Kingsvik.
Redaktionskommitté: Dennis Kingsvik, Boris Wall, Peter Stålhammar och Bertil Haag.
Alla bilder tagna av medlemmar då ej annat anges.

Här har vi våra verksamheter:

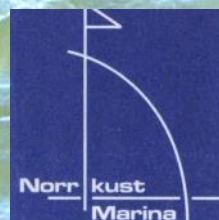
- Löfbergskajen, Polstjärnans sommarhamn.
- Kontor och samlingsal.
- Lambergskajen. Med båtar, verkstad, förråd m. m.

Hur vill ni läsa Ångtrycket?

På papper eller skärm, frågade vi i förra numret. C:a 25 personer har anmält att de läser på skärmen.

Om det finns flera som föredrar att läsa på hemsidan, hoppas vi att ni hör av er. Allt för att hålla nere kostnaderna.

Ett nytt inslag i vårt blad är att vi har fått annonsörer. Härmed får vi hälsa Sveriges Enskilda Bank och Norrkust Marina Varvs AB välkomna som våra kunder

Norrkust Marina Varvs AB
BÅTSKÄRSNÄS 0923 67 02 72
LULEÅ 0920 675 20